

شریعت

ورځپاڼه

د افغانستان اسلامي امارت مرکزی نشراتی ارگان

حکومت د عصري او ديني زده کړو ترمنځ واټن له منځه وړي

لپاره لا ډېره زمينه برابره کړي. نوموړي ويلي، هېواد کې د لادېرو کادرونو روزلو سره سره به په دغې برخه کې د بهرنیو هېوادونو له احتياج څخه خلاص شو. د لورو زده کړو سرپرست وزير دغه راز د افغانستان اوسنی نظام يو بشپړ اسلامي نظام ... ۵مخ

د افغانستان اسلامي امارت د لورو زده کړو سرپرست وزير شيخ ندا محمد نديم روزگان ولايت ته د خپل سفر په ترڅ کې ويلي، افغانستان په بېلابېلو برخو کې مسلکي کادرونو ته اړتيا لري او د لورو زده کړو وزارت هڅه کوي ترڅو د دغو کادرونو د روزولو

د تاسيس کال ۱۳۷۴ هـ.ش/ دوهم پړاو / ۲۵۰ کټه / یکشنبې ۱۱ صفرالظفر ۱۴۴۵ هـ.ق / ۵ سنبله ۱۴۰۲ هـ.ش / ۲۷ اگست ۲۰۲۳ ميلادي

حنفي: سيمه یيز مسؤلین مکلف دي چې د خلکو ستونزې حل کړي

ته د خدمتونو رسولو او د دوی د ستونزو د حل په برخه کې هڅې نه سپومي. دوی همدا رنگه ... ۵مخ

د ریاست الوزرا اداري مرستیال مولوي عبدالسلام حنفي ورومه ورځ د هېواد د بېلابېلو ولايتونو له يو شمېر ديني عالمانو، متفدينو او سيمه یيزو مسؤلینو سره په کتنه کې وويل چې سيمه یيز مسؤلین د خلکو د خدمت او د هغوی د ستونزو د حل په برخه کې مکلفيت لري او په دې برخه کې بايد هېڅ ډول ناغېرې ونکړي. يادو ديني عالمانو او قومي مشرانو په دغه کتنه کې په خپلو ولايتونو کې د ټولنيز، اقتصادي او سيمه یيزي حکومتولۍ په اړه د ریاست الوزرا اداري مرستیال ته مالومات ورکړل. دوی

د کابينې په غونډه کې د برېښنا د بيو د کمولو په اړه بحث وشو

د اسلامي امارت د کابينې په غونډه کې د نورو پرېکړو او تصميمونو ترڅنګ د برېښنا ضايعاتو د سلني کمولو، د معاشونو کنټرول، اړوندو هېوادونو سره د مفاهمي له لارې د برېښنا د بيو کمولو او تعرفي اړوند يو پلاوي ته مسوليت سپارل شوی دی. دا پلاوي چې د بهرنیو چارو وزارت د سرپرست وزير په مشرۍ ټاکل شوی، د سيمو، منابعو او يا هم د برېښنا د استعمال د کچې له مخې د برېښنا تعرفي د تفاوت د جواز او نه جواز ... ۵مخ

له پاکستانه څه باندې ۸۰۰ افغان کډوال راستانه شوي

د کډوالو او راستنيدونکو چارو وزارت چارواکي وايي، له پاکستانه ۸۲۷ تنه کډوال چې ۱۳ يې له زندانه خوشي شوي وو، هېواد ته راستانه شوي دي. د کډوالو او راستنيدونکو چارو وزارت په خپله يوه اعلاميه کې ليکلي چې د کندهار ولايت د سپين بولدک له لارې ۱۴۲ کډوالې کورنۍ هېواد ته راستانه شوي دي. په سپين بولدک کې د کندهار د مهاجرينو د چارو رئيس امير سر هادي په وينا، د يادو کسانو له جملې څخه ۱۴۲ کورنۍ چې ۸۱۵ تنه يې په خپله خوښه خوشې شوي او ۱۳ نور يې له بنده خوشي او په زوره هېواد ته راستانه شوي دي. سرچينې زياته کړه، چې ياد شوي کسان د لومړنيو مرستو په موخه تر ثبت وروسته د مهاجرت نړيوال سازمان او د ملګرو ملتونو د کډوالو عالي کمېشنري ته ورپېژندل شوي دي. دا په داسې حال کې ده، چې تر دې ... ۵مخ

ترکي پانګوالو په افغانستان کې پانګونې ته زړه ښه کړي

د سوداګرۍ او پانګونې خونه وايي، په نږدې راتلونکي کې به يوشمېر ترکي پانګه وال افغانستان ته راشي. د دغې خونې سرپرست محمد يونس مومند زياتوي، ترکي پانګوال لپاره دې چې افغانستان کې د سرکونو د جوړولو، انرژۍ، صنعت او کرنې په برخو کې پانګونه ... ۵مخ

بلخ کې جامع جومات جوړېږي

د بلخ ولايت د شولګرې ولسوالۍ په سياب کلي کې د يوه جامع جومات د جوړېدو د بنسټ ډبره کېښودل شوه. د بلخ والي حاجي محمد يوسف وفاد باختر آژانس خبريال ته وويل، د ياد جومات د رغولو چارې يې داسې مهال پيل کړې چې عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله مسولينو ته سپارښتنه کړې چې د جوماتونو او مدرسو رغونې زياتې کړي. د يادونې وړ ده، چې دغه جومات په ۶۲۵ متره مربع ځمکه کې جوړېږي او لکنېسټ يې د ولس له خوا ورکول کېږي.

ازبکستان له افغانستان سره د هر اړخيزې همکارۍ لېوالتيا ښودلې

د ازبکستان هېواد يو لورپوړی ۳۰ کسيز سوداګريز پلاوي نن غرمه د ۲ ورځني سفر په موخه کابل ته راوړسېد. د ياد پلاوي مشري د ازبکستان د سوداګرۍ او صنعت وزارت لومړۍ مرستیال ناظم جان خالمرادوف کوي. ياد سفر د دواړو هېوادونو د سوداګريزو اړيکو د پياوړتيا او پراختيا له پاره له ارزښت ډک بلل کېږي. ازبکستان د برېښنا، ټيکنالوژۍ ... ۵مخ

هېوادوال دې د غربي تبليغاتو پر وړاندې فکري مبارزه وکړي

احمد طه قادري، وزارت د دعوت او ارشاد رييس مفتي شفيع الله ثاقب، د بهرنیو چارو وزارت سياسي مرستیال شير محمد عباس ستانګزی، دولتي مسولينو، د اهل تشيع ديني عالمانو او قومي مشرانو کډون کړې وو. ۵مخ

د کابل دشت برچي سيمه کې د اهل تشيع قومي مشرانو او خوانانو له لوري د اسلامي امارت خپلواکۍ دويمه کليزه نمانځل شوې. په دغه نمانځغونډه کې د سرحدونو، قومونو او قبايلو چارو مسلکي مرستیال مولوي

په اسلامي نظام کې د جنګي محبوسينو حقوق

د هوساينې لپاره عملي ګامونه پورته کېږي

د قوش تېپې کانال د لومړي فاز چارې د بشپړېدو په حال کې دي

ياد شرکت ويلي چې د قوش تېپې کانال اړوند د مزار شريف-حيرتان سرک، ريل پټلۍ او پلونو باندې هم په چټکۍ کار روان دی، چې چارې به يې ډېرې ژر بشپړې شي. قوش تېپه د افغانستان لپاره له مهمو کانالونو څخه ګڼل کېږي، چې د چارو په بشپړېدو سره به يې افغانستان د کرنې په برخه کې تر ډېره پراختيا پيدا شي.

د ملي پراختيا شرکت وايي، چې د قوش تېپې کانال د لومړي فاز چارې د بشپړېدو په حال کې دي او ژر به ګټي اخيستي ته وسپارل شي. د ياد شرکت اجرايوې رييس عبدالرحمن عطاش تېره ورځ بلخ ته په سفر کې له دغه کانال څخه د ليدنې پر مهال مسولينو ته ويلي چې د کانال کميت او کيفيت ته بايد هر اړخيزه پاملرنه وشي. په همدې حال کې بيا

ده ها جادوگر و تعويد نويس در مرکز و ولايات بازداشت شدند

ده ها جادوگر و تعويد نويس از سوی محتسبين وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر در کابل و ولايات بازداشت شدند. وزارت امر بالمعروف و نهی عن المنکر با نشر این خبر گفته است: محتسبين این وزارت در حوزه ششم شهر کابل جادوگر ماهری را بازداشت کرده اند که در امور خانوادگی اختلافات ایجاد کرده بود. ۵ص

د هوساينې لپاره عملي ګامونه پورته کېږي

منل شوی حقيقت دی چې د هر واکمن نظام له بدلون سره يو لړ ستونزې موجودې وي ځکه واک ته د رسېدونکو واکمنانو په دريځو نو، کړو وړو او موخو کې توپير موجود وي همدا وجه ده چې هر واکمن خلکو ته د خدمت کولو لپاره ځانته ځانګړنې غوره کوي او د هغو لارو په لټون بوخت وي، چې د هېوادوالو د هوساينې لپاره اړين وي. اسلامي امارت د يوې خونړۍ او تېل شوې جګړې را وروسته چې د اشغالګرو د ماتې او تېبني لامل وګرځېده اسلامي امارت ته نه تنها ډول ډول ستونزې را پرېښودې بلکې هڅه يې وکړه چې د اسلامي امارت لپاره هڅه غيږې مسؤلې وسله والې ډلې بيا په وسلو سمبال کړي، کومې چې د افغانانو له کرکې سره مخ شوې اشغالګرو چې د اسلامي امارت په وړاندې هره دسيسه او طوطيه ناکامه وليده، نو د اقتصادي بندیزونو په اوږد مهاله کولو سره يې ناوړه تبليغاتي پلمه ييزې هڅې پيل کړې، ترڅو د راپاتې شويو ستونزو د رغاوونې پر وړاندې خنډونو ته لمن ووهي. خو اسلامي امارت چې د شل ... ۵مخ

د بغلان اوبو رسولو ادارې عوايد ۴ ميليونه افغانۍ زيات شوي

د بغلان د اوبو رسولو ادارې مسولین وايي، چې د يادې ادارې عوايد د تېر کال په پرتله نږدې ۴ ميليونه افغانۍ زيات شوي دي. د بغلان د اوبو رسولو ادارې مسوول محمد ظاهر صميميار د باختر آژانس خبريال ته وويل، چې په ۱۴۴۳ هجري قمری کال کې د ياد ریاست عوايد ۱۱ ميليونه ۳۴۸ زره افغانۍ وو او په ۱۴۴۴ هجري قمری کال کې توانېدلي ۱۴ ميليونه ۹۷۵ زره افغانۍ عوايد راټول کړي، چې دغه شمېر ۳ ميليونه ۶۲۶ زره افغانۍ زياتوالی ښيي. نوموړي زياته کړه، چې سړ کال يې د اوبو رسولو د لسو شبکو په جوړولو سره ۵۰۰۰ کورنيو ته د څښاک اوبه برابري کړې دي. همدا رنگ هغه زياته ... ۵مخ

د خلکو له منځه د خلکو لپاره حکومت باید

څنگه وي؟

تصیر ۵:

که د افغانستان، خراسان، باختر او اريانا تاريخونه مطالعه کړو، نو پوه به شو چې افغانانو هېڅ کله هم پرديو ته سر نه دی تپت کړی، خپل ډېر څه يې له لاسه ورکړي ، خو د پرديو يرغلگرو او اشغالگرو پر وړاندې يې مبارزه نه ده پرې ايښې .

تېرو څو پېړيو ته که کتنه وکړو نو پوهېږو چې دلته ډېرو بهرنيو اشغالگرو هڅه وکړه چې د خپلو افغان لاسپوڅو په مرسته کابل تر استعمار لاندې راولي او دلته يې د دايمي پاتې کېدو او خپلو موخو د څارلو هڅه کړې ده .

دا يو واضح حقيقت دی، هېڅ افغان چې ابدالي جذبه يې په رگونو کې خوځېږي، نه غواړي هېواد يې د پرديو تر استعمار لاندې وي او هغه تش په نوم افغانانو چې د تاريخ په اوږدو کې يې د پيسو او نورو مادياتو په بدل کې بهرنيانو ته د افغانستان د استعمار لاره هواره کړې، ابدالي افغانان نه؛ بلکې گوډاگيان دي، چې د يو څو پيسو او مادياتو په بدل کې خپله مور وطن خرڅوي، هغه څه چې هېڅ کله هم په افغانستان کې تلپاتې نه وو او دغه ډول غلامانو او د هغو بهرنيو ملاتړ کوونکو تل دلته ماتي خوړلې او له شرم څخه په ډک حالت کې يې افغانستان پرېښی دی .

اوس خبره دا ده، چې څوک کولی شي له هراته تر ننگرهار او له بدخشان څخه تر کندهار پورې د ټولو افغانانو باور او زړونه لاسته راوړي او وکولی شي د افغانانو په خوښه پر کابل حکومت وکړي؟

دا چې افغانان هېڅکله د بهرنيو او د هغوی د غلامانو غلامې نه مني، نو د پورتنۍ پوښتنې ځواب داسې کېدای شي، چې پر افغانانو بايد داسې څوک حکومت وکړي،چې د دغه غيور ملت له منځه را پورته شوی وي، له افغانانو سره يې کلونه کلونه په يو دسترخوان ډوډۍ خوړلې وي او په هر ډول ښو او بدو حالاتو کې له افغانانو سره اوږه په اوږه گامونه پورته کړي وي.

هو د اسلامي امارت کشران او مشران که په دقيقه توگه يې ارزونه وشي نو پورتنۍ ټولې ځانگړتياوې لري، دوی تل په افغانستان کې وو او په هر ډول حالاتو کې يې د افغانانو د درد ارامولو لپاره هڅې کړي دي، د اسلامي امارت مجاهدينو د افغانانو په ښاديو او غمونو کې په مستقيم ډول گډون کړی، په خوښيو يې ورسره وخنډل او په غمونو يې ورسره وژړل، دوی لکه د بهرنيو يرغلگرو او د هغو د لاسپوڅو په څېر د خپلو هېوادوالو پر کورونو چاپې نه دي وهلي او عام افغانان يې پر سيبو نه دي دارلي، دغو اسلامي لښکرو هېڅکله خپل ارزښتونه د يو څو روپيو په بدل کې خرڅ نه کړل او په افغانستان کې يې د لوېديځ فرهنگي يرغل ته زمينه برابره نه کړه، دوی تل د افغانستان اسلامي، فرهنگي او نور ارزښتونه د سر په بدل کې وساتل او په همدې موخه يې کلونه کلونه مبارزه وکړه، د اسلامي امارت لښکرو هم لکه د تېر تاريخ د افغانانو په څېر په کلکه له خپلو ټولو اسلامي او افغاني ارزښتونو څخه دفاع وکړه او اوس يې د ساتنې لپاره سربښندنې کوي.

نو ویلی شو، چې اسلامي امارت د خلکو له منځه راپورته شوی او د خلکو لپاره کار کوي او همدوی کولی شي د ټولو افغانانو حقوقو ته په مساوي ډول رسېدنه او پر کابل حکومت وکړي.

سريزه

د انسانانو ترمنځ د يو او بل په حق، مال، خان او ناموس تېري کولو ته جنګ وايي، دا يو جرم هم دی،د دې جرم لړۍ د ځمکې پرمخ آدم (عليه السلام) د زوی قابيل لخوا د شيطان په لمسون هغه خپل ورور هابيل وواژه. د هغه وخت نه تر نن ورځې پوري د انسانانو په منځونو کې جنګونه او يو پر بل تېري د بېلابېلو لاملونو له مخې، په بېلابېلو طريقو او بڼو ادامه لري. جرمونه او مجرمين په انساني ټولنو کې له پخوا هم کېدای شي په راتلونکې کې به هم وي. له جنګي بندي سره د ډښمن له لوري چلند د تاريخ په بېلابېلو پړاوونو کې بېلابېل و، د اسلام د مبارک دين تر راتګ مخکې له جنګي محبوسينو سره ډېر ظلم کېده ، تل به سخت مجازات ورکول کېدل، خود د اسلام مبارک دين جنګي بنديانو ته يو لږ حقوق وضع کړل او د هغوی ورکړه يې په خپلو پيروانو واجب وګرځوله، همغه وو چې د جنګي محبوسينو وضعيت په اسلامي ټولنه کې ښه شو. په دې اړه الله تعالی فرمايي ژباړه:د الله (ج) نیک بنده کان خپل محبوب خواړه مسکينانو، يتيمانو او اسيرانو ته خاص د الله(جل جلاله) د رضا لپاره ورکوي او د بدلې او مننې انتظار نه باسي.(۸-۹ سورة الدهر).

خو په غير اسلامي ټولنو کې تر ډېرې مودې د جنګي بنديانو وضع خرابه وه، د نولسمې ميلادې پېړۍ په پيل کې د يو تعداد روښان فکرانو او سازمانونو له لوري د جنګي بنديانو د وضعې د ښه والي لپاره هلې ځلې پيل شوې، د يولړ سمينارونو او کنفرانسونو په دايرولو سره په دې وتوانېدل چې له جنګي بنديانو سره د انساني چلند لپاره يو شمېرکونوانسيونونه او تړونونه لاسليک کړي چې په پايله کې جنګي بنديانو ته يو شمېر حقوق ورکړل شول او د هغوی وضع ورسره نسبتاً ښه شوه.

په اسلامي شريعت کې د جنګي محبوسينو پېژندنه:

د اسلام د مبارک دين د اصولو په بنسټ اسير يا جنګي محبوس هغه چاته ويل کېږي چې د جنګ په ميدان يا بل ځای کې د جنګ په حالت کې ونيول شي، نه دا چې د ډښمن د تسلط لاندې ټولو افرادو او اشخاصو باندې چې د مسلمانانو په تصرف کې راغلي اطلاق وشي. په قرآنکريم کې د جنګي بندي يا په ټوله کې د بندي لپاره د اسير کلمه کارول شوې ده. همدارنګه په ځينو نورو ځايونو کې هم په قرآنکريم کې د اسير کلمه راغلې چې اسلامي فقهاوو له نظره يې لاندې بيانوو.

د اسلامي فقهي د علماوو له نظره د اسير مفهوم:

د اسېر کلمه چې له (اسر) نه اخيستل شوې د تړلو او په بند کې د اچولو په معنى ده. الله تعالی فرمايي ژباړه : موږ انسان پيدا کړ او د هغوی اعضاوو ته مو يو له بل سره محکم ارتباط ورکړ او هر کله چې موږ اراده وکړو هغوی به يوله بله بيل او نور به د هغوی ځای ناستي وګرځوو). دی آيت نه دا معلومېږي چې هر تړل شوي شخص ته د اسير کلمه وکاروو، هغه څوک چې محبوس وي هم د اسير کلمه ورته کارولای شو. هغه څه چې دلته د پام وړ دي هغه دادي چې ښکاره د اسير په اصطلاح کې د شخص تړل مهم کتل کېږي. د هغه افرادو لپاره چې نيونه يې قيد او بند ته اړتيا نه لري لکه ښځې ، ماشومان او بېااکان، په هغوی د(سبايا) اطلاق کېږي د اسير اصطلاح ورته نه کارول کېږي. د ښه وضاحت لپاره د اهل سنتو علماوو او مفسرينو نظريات او راېي په بېلابېل ډول مطالعه کوو.

۱- خليل نحوي وايي: دا چې ويل کېږي يوچا بل څوک ونيو يعنې هغه يې په قيد او بند کې او چاوه نو اسير يعنې تړل شوی په بند کې، او هر هغه شی چې دوه طرفه يې نه له بل سره واتن ولري او دواړه لوري يې يوله بل سره وتړل شي په حقيقت کې اسير يا بندي شوی دی.

۲ -امام راغب اصفهاني وايي: د اسير مصدر د تړلو او قيد په معنى ده ځکه خو ورته اسير وايي، ولې وروسته په تدریج سره هر بندی شوی يانېول شوی کس نه اسير وويل شول که څه هم په بند کې نه وي اجول شوی .

او په دارالمنجد کې راغلي دي : سيي هم د اسير په معنى دی مګر غالباً د نارينه وو لپاره د اسير اصطلاح او د ښځينه وو لپاره د سسي يا سبايا اصطلاح کارول کېږي.

په اسلامي شريعت کې په جنګ کې د نيول شويو محبوسينو احکام:

په اسلام کې جنګي محبوسين هغه که د اسلام او کفر ترمنځ جنګ کې نيول شوي وي، که د مسلمانانو د داخلي يا خپلمنځي جګړو په ترڅ کې ونيول شي د خاصو احکامو لرونکی دي، چې موږ يې بېلابېل مطالعه کوو.

د اسلام او کفر په جنګ کې نيول شوي محبوسين

الله(ج) فرمايي : ژباړه: هېڅ پيغمبر حق نه لري د ډښمن بنديان ونيسي تر څو يې په هغوی خپل تسلط کاملاً نوي تينګ کړی تاسو د دنيا نا پايښته کټه غواړی مګر الله (ج) تاسو ته آخرت غواړي او الله حاکم او قادر ذات دي که چېرې د الله تعالی پخوانی فرمان نه وو ((بي له خبرتيا هېڅ امت ته مجازات نه ورکول کېږي)) په دې خاطر چې اسيران مو نيولي و تاسو ته به شديده جزا درکول شوې وه. اې پيغمبر هغه اسيرانو ته چې ستا په لاس کې دي

شريعت

په اسلامي نظام کې د جنګي محبوسينو حقوق

پوهيالی محمد يعقوب – مومند

ورته ووايه که چېرې الله تعالی ستاسو په زړونو کې نيکي وګوري يعنې پاک نيت ولرئ له هغه څه نه به بهتر درکول شي کوم چې له تاسو نه اخيستل شوي او تاسو به به ښښه وکړي او الله (ج) ژوندی اومهريان ذات دی او که چېرې هغه له تاسو سره د خيانت نيت ولري لکه چې له الله سره يې په خوا هم خيانت کړی ى نوالله به تاسو پر هغوی کامياب وګرځوي خداى (ج) پوه او حکيم ذات دی.(سورت انفال:۶۷-۷۱). په دې اړه الله(ج) بيا فرمايلي ژباړه : د الله (ج) نیک بنديګان خپل محبوب خوراکه خاص د الله (ج) لپاره مسکينانو يتمانو او اسيرانو ته ورکوي او د بدلې او مننې انتظارنه کوي(الدهر ۸). همدارنګه د پيغمبر (صل الله عليه وسلم) عملي کړنلاره په تقريباً آتيا غزاګانو چې له کفارو سره يې ترسره کړې هيڅکله يې جنګي محبوس په دې دليل چې د ده يا د اسلام په خلاف يې په جنګ کې برخه اخيستې نه دی وژلی او نه يې هغه به غلامی نيولی، له دې د جنګي محبوسينو په باره کې د اسلام د مبارک دين ټولنيزه کړ نلاره معلومېږي. رسول (صل الله عليه وسلم) د بدر د غزا محبوسين چې د مسلمانانو سرسخت مخالفين هم و بغير له دوو نفرو نور تړل يا د فلديې په مقابل او يا بي له فلديي نه آزاد کړل او هغه دوه نفره چې تر نيول کېدلو وروسته ووژل شول هغه يو(عقبه بن ابومعيط) وو چې له مسلمانانو سره يې مخکې له هجرت نه او وروسته ډېر ظلمونه کړي وو او يو جنايتکار انسان و د مثال په ډول يوه ورځ رسول (صل

الله عليه وسلم) په (دارالندهو) کې لمونځ کاو، چې عقبه يې په غاړه پښه کېښوده او د خولې لارې يې پرې واچولې او دويم کس چې ووژل شو هغه (ضرين حارث) ؤ چې په مکه کې د مسلمانانو د شکنجه کولو مسؤل و. بايد وويل شي چې دا دواړه کسان د دا ډول جرايمو مرتکب شوي وو، چې د جنګ له صحنې نه يې خارج ترسره کړي و او دا ډول اشخاص د نننۍ نړۍ د قوانينو په اساس هم د مجازاتو وړ دي او محاکمه کېږي. حسن بصري، عطا او سعيد بن جبير په دې معتقد دي چې له دې ډول محبوسينو سره د چلند مرجع د محمد سورت څلورم آيت دی کوم چې الله (ج) فرمايي: ژباړه: يعنې هغوی د منت يا فلديي په مقابل کې ازاد کړئ. اسام ساوريدي ليکي : اسام د اسيرانو په اړه د دې څلورو صورتونو نه د هغه ښه او غوره په انتخابولو کې اختيار لري: ۱- وژل ۲- په غلامی نيول ۳- د مال يا اسير په مقابل کې ازادول ۴- له هغه سره نيکي کول او غفوه ورته کول . البته وژل يواځي د هغه محبوسينو لپاره روا بولي لکه چې مخکې ورڅخه يادونه وشوه کوم چې په جنايتونو تورن وي .

د مسلمانانو په خپل منځي جګړو کې نيول شوي محبو سين

هغه محبوسين چې د مسلمانانو په خپل منځي جګړو کې ونيول شي، له اصحابوکرامو(رضی الله عنهما) څخه په دې اړه زيات روايتونه راغلي ، چې د هغوی په اساس مسلمان بندي که چېرې د جنګ له جبهې نه خارج د کومو جرمونو لکه قتل او نورو مرتکب شوي نه وي نو نه يې وژل جائز دي او نه ورڅخه فلديه اخيستل کېږي ، بلکې بايد يې له فلديي ازاد شي، د بيلکې په ډول علامه مجلسي روايت کوي،چې حضرت علي (رض)مالک اشتر پدې مامور کړ چې د شام له يوه اوسېدونکي (اصبغ بن زرار) چې دودیده بان د لښکر مشر ؤ مقابله وکړي، مالک هغه بې له مقابلې ونيو،خو کله چې مالک وليدل د هغه حکم وژل نه دي نو له حضرت علي (رض) نه يې وغوښتل چې هغه زما په خاطر وښه، حضرت علي(رض) وفرمايل هغه مې ستا په خاطر غفوه کړ او ورپسې يې زياته کره مالکه هر وخت چې دي محبوس ونيو، هغه مه وژه نه، ځکه چې نه له اهل قبله اسيرنه فلديه اخستله کېږي اونه هغه وژل کېږي. د يو بل روايت له مخې د صفين د جنګ بنديان هم د دواړو لورو لخوا يې له کوم عوض آزاد شوی و. دا خود اصحابوکرامو تکلاره وه او په هغه وخت کې د امام په مقابل کې د سرکشی او بغاوت پېښې هم دويمره نه واقع کېدلې ولې، وروسته چې د مسلمانانو تر منځ خپل منځي جګړي او بغاوتونه راپيدا شول، نو اسلامي علماو هم د دا ډول بنديانو په رابطه بېلابېل نظريات ارايه کړل ، د اهل سنتو علماوو له جملې نه حنبلي فقها د دا ډول بنديانو په اړه داسې نظر لري چې د مسلمانو د داخلي جګړو بنديان عموماً ازادېږي او دا هم جايزه ده چې د جګړې تر پای ته رسېدو پورې دې محبوس کړای شي، مګر دا په هغه صورت کې چې د چا دوژلو مرتکب شوي نه وي اوکه يې چېرې څوک وژل شوی وي نو په دې صورت کې د ځينو علماؤ په نظر بايد قصاص کړای شي او د ځينو نورو په نظر بايد ديت ورکړي او په دې هکله د ښځې او نارينه ترمنځ تو پيرته هم قائل نه دي ، خو

د امام ابو حنيفه د پيروانو نظر بيا داسې دی چې د ډښمن جنګيالي په هغه صورت کې چې د بيا راټوليدنې اوسرکشی امکان ورنه ليدل کېږي نو د مسلمانانو امام کولای شي چې هغه په توبه باندي مجبورکړي اوکه توبه ونه باسي نو وژل يې هم جائز دي ولې هغه چې نظامي ملاتړ ترشاه نه لري هغه نه وژل کېږي او بغير له ښځو، ماشومانو او بېااکانو نه نورو ته مجازات ورکول کېږي، خو هغه کسان چې د مجازاتو مستوجب نه دي سمدستي ازادېږي او يا که چېرې

۰۵ سنبله ۱۴۰۲هـ ش

يوه ولسوالۍ چې د اوسني افغانستان د پکتيا ولايت د کيکړه واکمنۍ لاندې پاتې شوې ده.

مصلحت د دې ايجاب وکړي،نو يوڅه موده په توقيف کې ساتل کېږي او د دې نظر طرفداران د امام شافعي پيروان دي ځکه د سمدستي ازادى په صورت کې د هغوی د بيا راټوليدنې او جګړې د اداسي امکان موجود دی، په دې اړه د (ابن قدامه) د خبرو متن دا ډول دی : هغه وخت چې باغيان مات شي نو فراريان يې نه تعقيبږي ، زخميان او بنديان يې نه وژل کېږي . د اسلام داريخ که له مسيحي ټولنو او نړيوالو قوانينو سره مقايسه کړو نو د اسلام د قوانينو برتري د هغوی په قوانينو په ډېر ښه ډول ثابتېږي.

د اسلامي شريعت له نظره د جنګي محبوسينو حقوق

۱-جنګي محبوسين ته شکنجه او آزار ورکول منع دي، د يو روايت له مخې د ښو قريظه په جنګ کې محبوسين لمر ته ناست وو پيغمبر(صل الله عليه وسلم) خپلو يارانو ته وفرمايل محبوسين سيوري ته ورسوئ ترڅو خوب او آرام وکړي د لمر او تورې تودوخه يوځای پرې مه راولئ. ۲-جنګي محبوسين کولای شي د ازادى د لاس ته راوړلو لپاره د ځينو شيانو په مقابل کې چې پيسې اوکارهم ورپه کې شامل دي لاس پورې کړي. ۳- که چېرې جنګي بندي پيسې يا بل څه د خپلې آزادى د معاوضې لپاره ونه لري نو د اسلامي دولت له لوري د څو بېلابېلو حالاتو په ترڅ کې د هغوی د بلاعوضه ازادى تصميم نيول کېږي.

۴- په اسلام کې اصلاً د جنګي محبوسينو بې قيد اوشرطه ازادى توصيه شوې او رسول اکرم (صل الله عليه وسلم) په خپله هم داسې اقامات کړي لکه د بدر او حنين د غزاګانو بنديان چې بې له کوم بدل نه ازاد کړل چې تفصيل يې مخکې تېر شوی دی.

۵- ترهغه وخته چې جنګي محبوسين د مسلمانانو په اسارت کې وي بايد ورته کافي خوراک څښاک برابر کړي او د هغوی د آرآمتيا لپاره زمينه برابره کړي، پيغمبر(صل الله عليه وسلم) به هم په دې ټکي ډېر ټينګارکاو.

۶- که په جنګي محبوسينو کې د ژبې او علم څښتنان موجود وي د هغوی د مؤقتي استخدا م او مسلمانانو ته د درس په وړ زده کولو سره هم ازادى ترلاسه کولای شي .

۷- د اسلام په حقوقي نظام کې د جنګي محبوسينو او جنګي مجرمينو ترمنځ فرق شته نوځکه تر تسليمې وروسته هر جنګي محبوس جنګي مجرم نه کتل کېږي د جنګي مجرم سره اړونده قاضي حساب کوي او د جرم په تناسب ورته مجازات ورکول کېږي او د نننۍ نړۍ د قوانينو غوښتنه همداشان ده .

۸- که داسې وي چې د جنګي بنديانو تعداد زيات وي او جهاد هم په نورو محاذونوکې نه وي ختم شوی او اسلامي حکومت يا د محاذ اعلى قومندانى هم د ډښمن د ټولو اسيرانو بل خصوص د خوانانو د خوشي کولو نه دا خطر احساس کړي چې بيا به د ډښمن د صفوفو سره يوځای شي نو پدې وخت کې اسيران تر خلع سلاح وروسته په توقيف خانه کې ساتل کېږي .

پيليله

له دې ليکنې نه موږ دا پايله اخيستې شو چې د بشریت په ټول تاريخ کې د انسانانو تر منځ هميشه شخړې او جګړې پېښې شوې او واقع کېږي چې په ترڅ کې هميشه انسانان وژل شوي او محبوس شوي. له اسلام نه مخکې د جنګي محبوسينو سره غير انساني چلند کېده،خو د اسلام مبارک دين په راتګ سره د دې ډول محبوسينو په حالت کې تغير راغی هغوی ته په زياتره مواردو کې د مجازاتو ورکول لغوه شول اوځانګړي بشري حقوق او امتيازونه يې ورته وټاکل او مسلمانان يې د هغې په منلو مکلف کړل. جنګي محبوسين د مجرمينو او نورو عادي وکړو نه تفکيک شول. په غير اسلامي ټولنو کې تر ډېره وخته د جنګي محبوسينو وضعه او حالت هم د نورو عادي محبوسينو او مجرمينو په شان ښه نه و، چې تل به د خپلو ډښمنانو له خوا د سختو مجازاتو سره مخ کېدل خو په معاصرو پير پو کې د ځينو روشن فکرانو په هڅه او کوشش د جنګي بنديانو د وضعي د بهبود لپاره يو شمېر سازمانونه او ټولې رامنځته شوي.

اخځليکونه

۱- القرآن الکریم

۲- ابراهيمي،محمد(۱۳۷۷ هـ ش) اسلام و حقوق بين الملل عمومي، چاپ اول. تهران: سازمان مطالعه وتدوين کتب علوم انساني دانشکا(سمت)

۳- ارفعي،عاليه،ومحمود مسانلي(۱۳۷۳ ه ش) جنګ و صلح ازديدگاه حقوق و روابط بين الملل . چاپ دوم . تهران : وزارت امور خارجه موسسه چاپ وانتشارات.

۴- قندهاری، محمد نادرايوبي(۱۴۲۷هـ ش) حقوق، لومړې چاپ، لاهور: اکرم پريس لاهور.

۵- کوټمن، روۍ . اناکاتالدي اوچيلس پريس . جنګي جرمونه .ژباړونکي: نظام الدين کتوازی او جلات خان حکمتي . دوهم چاپ .کابل:کليد گروپ.(۲۰۰۷ م)

۶- مبارکپوري، صفي الله . الحريق المختوم(سپيڅلی نبوي سيرت) .ژباړونکی: .جنازاسرفراز. دريم چاپ .پښور: محله جنګي پيشاور. ۲۰۰۸ م

^[1] هغه له تاسو سره د خيانت نيت ولري لکه چې له الله سره يې په خوا هم خيانت کړی ى نوالله به تاسو پر هغوی کامياب وګرځوي خداى (ج) پوه او حکيم ذات دی

عوامل اساسی رویکرد مجرمانه به جرایم سازمان یافته

ترتیب کننده : پوهیالی خواجه عبدالهادی «صدیقی»

جرم یک ماهیت و پدیده منفور اجتماعی بوده که در درازنای تاریخ همراه با پیدایش بشر قد علم نموده و باعث سر افکنده گی بشر میگردد، به همین ملحوظ برای اینکه این اتوریته نا سزای بشری تحت کنترل در آید، از یک طرف الله متعال (ج) در آخرت پیامد فعالیت های جرمی انسان ها را در متون پاکش بیان نموده و از طرف دیگر به بنده گان نیکو کارش که حاکمیت را در دست خویش دارند دستور داده تا به کسانیکه در روی زمین فساد میکنند و در کل مرتکب جرم میشوند به سزای اعمال شان برسانند تا پندی به خود شخص مجرم و عبرت برای دیگر انسان ها باشد، روی همین ملحوظ یکی از نوع جرایم، جرایم سازمان یافته میباشد که اکثرا افراد بنابر دلایل غیر موجه و اکثرا جبر آمیز در قید انسان های منحرف اجتماعی دست میدهند و شکار طعمه شکارچیان انسانیت میگردند، برای بحث بیشتر در ذیل به علل گرایش افراد به این گروه های جرمی بحث مینمایم:

۱- گروهی بودن ارتکاب جرم در جرایم سازمانیافته: در روانشناسی جنایی ثابت شدهاست در صورتی که برای ارتکاب جرمیدسته، گروه و باند وامثال آن وجود داشته باشد، از نظر روانی ارتکاب جرم برای شخص مرتکب آسانتر است؛ و شخص با نگرانی و واهمه کمتری به ارتکاب جرم مبادرت میورزد، زیرا اولاً: افرادی را همانند خود مییابد و در ارتکاب جرم همکاری را دارد که زمینه ارتکاب جرم را فراهم میسازند و او را به اهداف مجرمانه اش نزدیکتر میسازند. ثانیاً: وجود شرکا و معاونان در ارتکاب جرم موجب میشود نقش شخص مرتکب در جرم به هنگام تعقیب و محاکمه کم رنگتر از وقتی باشد که وی آن جرم را به تنهایی انجام میداده است و در نتیجه از نظر روانی شخص مجازات کمتری را در صورت تعقیب و محاکمه برای خود پیش بینی میکند. ثالثاً: با وجود شرکا و معاونان اهداف مجرمانه دست یافتنی تر به نظر میرسد؛ چون با وجود مرتکبان متعدد و طراحی برنامه‌ریزی مناسب، شخص با اعتماد به نفس بیشتری مأموریت مربوطه را انجام میدهد. رابعاً: در چنین حالتی خطر دستگیری، توقیف، تعقیب، محاکمه و پس از آن مجازات، به مراتب کمتر از موقعی است که شخص به صورت فردی و سنتی جرم را انجام میدهد، زیرا همان گونه که گذشت، در جرایم سازمانیافته، گروهی عهدهدار برنامه‌ریزی هستند و به گونه‌های ارتکاب جرم را طراحی میکنند که احتمال دستگیری و توقیف کمتر باشد و گروهی دیگر به دنبال فاسد سازی مأموران اجرای قانون هستند و

در نتیجه زمینه توقیف و تعقیب را از بین میبرند و گروهی دیگر که در واقع مأموریتهای پشتیبانی ارتکاب جرم را دارند با ایجاد عملیات و تهدید و ارعاب، شخص توقیف شده را نجات داده یا مأموران اجرایی و قضایی مرتبط با پرونده را از توقیف، محاکمه، صدور حکم و یا صدور حکم شدید باز میدارند و سرانجام به سبب اینکه جرایم ارتکابی به صورت سازمانیافته منافع اقتصادی قابل توجهی را به همراه دارد، در سطح وسیعتری در جذب افراد بزه‌کار مؤثر است. در نتیجه، گروهی بودن ارتکاب جرم از یک طرف خطرات ناشی از ارتکاب جرم را کم کرده و از طرف دیگر احتمال دستیابی به منافع قابل توجه را بیشتر میکند.

۲- عدم توازن میان امکانات بازدارنده و امکانات مجرمان سازمانیافته: در بیشتر کشورها امکانات مبارزه با جرم اعم از روشهای پیشگیری از جرایم و ابزار مربوطه سنتی است. این در حالی است که مرتکبان جرایم سازمانیافته در بسیاری از موارد، به ویژه در جرایم فراملی، از امکانات مدرن و پیشرفتهای برخوردارند. اگر در گذشته معاهدات میان مجرمان به صورت نوشته محسوس و عینی مبادله میشد و یا مکالمات آنها از راه دور به وسیله تلفن صورت میگرفت که میتوانست استراق سمع شود و در نتیجه همین نوشته ها یا مکالمات میتوانست به عنوان سند ارتکاب جرم توسط پلیس ارایه گردد، امروزه با به کارگیری امکانات جدید و از طریق تجارت الکترونیکی و ارسال نامه با ایمیل (پست الکترونیکی) و امثال آن از سوی مجرمان سازمانیافته فراملی، پلیس توانایی به دست آوردن سند ارتکاب جرم از این طریق را ندارد. از طرف دیگر، به سبب جهانی شدن، باز شدن مرزهای میان کشورها، اقتصاد آزاد و عدم دخالت دولتها در بازار و امثال آن، مجرمان به راحتی از مرزها گذر کرده و خود را از دسترس پلیس داخلی کشور دور نگه میدارند و همین مطلب مشکل تعقیب و دستگیری مرتکبان را دو چندان نموده‌است. علاوه بر موارد یاد شده، امروزه به سبب لزوم مراعات قواعد مربوط به حقوق شهروندان از ناحیه پلیس و دیگر نهادهای پیشگیری کننده و مراعات حق خلوت اشخاص، بسیاری از امور مربوط به جرایم سازمانیافته که در حفا صورت میگیرد، از چشم مأموران پولیس مخفی میمانند. در نتیجه، پولیس در بسیاری از موارد ارتکاب جرم سازمانیافته امکان مقابله مستقیم را از دست میدهد. به عبارت دیگر، در حالی که پیشگیری از جرایم سنتی و سرکوب آنها در نتیجه کنترل این جرایم توسط پلیس امری آسان به شمار میآید، امکان کنترل جرایم سازمانیافته

شریعت

توسط پلیس به سبب عدم توازن میان امکانات، بسیار کمتر است.
۳- گسترش موضوعات مجرمانه: امروزه با توسعه دانش و فناوری، دامنه جرایم به طور قابل توجهی گسترش یافته و این گسترش با توجه به ارتکاب آنها به صورت سازمانیافته و با ابزار جدید، امکان دستگیری و تعقیب مرتکبان را کاهش داده است. اگر در گذشته جرایمی همچون سرقت، کلاهبرداری و جعل در فضای حقیقی و مادی و عینی امکانپذیر بود، امروزه این جرایم و جرایمی از این قبیل، نه فقط در فضای حقیقی بلکه در فضای مجازی هم امکان پذیر شده است. با وارد شدن در سایتهای بانکها و مؤسسات اقتصادی مختلف میتوان مال دیگری را برد و در نتیجه مرتکب کلاهبرداری شد و با ساختن نوشتههای غیر واقعی و انتساب آنها به افراد میتوان ضررهای مادی و معنوی قابل توجهی را بر آنها تحمیل کرد. از طرف دیگر، با تولید سایتهای مختلف پورنوگرافی و ارایه تصاویر مستهجن و دعوت از مشتریان میتوان بازار مالی مجرمانه قابل توجهی را به وجود آورد و فاحشگی را رواج داد و جرایم مختلف غیر قابل کنترلی را در فضاهای مجازی ایجاد کرد. جرایمی از این قبیل که در نتیجه گسترش علم و فناوری به وجود آمده‌اند، غالباً به صورت سازمانیافته ارتکاب مییابند، در حالی که امکان دسترسی به مراکز آنها مشکل بوده و در نتیجه درآمدهای مطمئنی را برای مرتکبان آنها بدون هراس از توقیف و تعقیب فراهم میکند.

۴. بالا بودن درآمد فعالیت مجرمانه و کاهش هزینه ارتکاب این فعالیتها: بیشتر مصادیق جرایم سازمانیافته نظیر قاچاق مواد مخدر، قاچاق زنان و کودکان، قاچاق مهاجران، جرایم رایانه ای و امثال اینها با وجود پایین بودن هزینه ارتکاب، به سبب همکاری اعضای باند در ارتکاب آن و توزیع هزینه آن، اعم از هزینه مادی و غیر مادی، در میان مرتکبان، سود سرشاری را نصیب مجرمان میسازد. برای مثال، درآمد حاصل از قاچاق مواد مخدر در سال بیش از پانصد میلیارد دلار تخمین زده میشود که پس از تجارت اسلحه بالاترین درآمد را به خود اختصاص میدهد. موارد دیگر جرایم سازمانیافته نیز به سبب مشتریانی که در بازار دارند، از چنین وضعیتی برخوردارند. همین امر موجب ایجاد انگیزه در میان مجرمان برای ارتکاب این جرایم میگردد.

۵. خلاهای قانونی و عدم انطباق قوانین سنتی با جرایم مربوط: به دلیل جدید بودن بسیاری از مصادیق جرایم سازمانیافته و عدم جرم انگاری آنها در قوانین کیفری

۰۵ سنبله ۱۴۰۲ هـ. ش

بسیاری از کشورها، ارتکاب این گونه فعالیتها بدون هزینه و ضمانت اجرای کیفری بوده و مرتکبان با آسودگی خیال آنها را انجام میدهند. برای نمونه، فعالیتهایی از قبیل قاچاق زنان وکودکان، قاچاق اعضای بدن، قاچاق مهاجران، پولشویی، جرایم کامپیوتری، قاچاق مواد هستهای و امثال آنها یا اصلاً جرم انگاری نشده است و یا در صورتی که قانون کیفری خاصی در مورد برخی از آنها وضع شده، بسیار سستی بوده و ضمانت اجرای کیفری پیش بینی شده نمیتواند از ارتکاب اینگونه جرایم پیشگیری نماید. از طرف دیگر، در مواردی هم که بر اساس قواعد سنتی حقوق کیفری ضمانت اجراهای لازم پیش بینی شده است، در مورد جرایم سازمانیافته این قواعد کارایی لازم را ندارد. برای نمونه، یکی از ویژگیهای جرایم سازمانیافته وجود سلسه مراتب است. در این سلسله مراتب گرچه به ظاهر نقش عینی و کاری از آن مباشران جرم است، اما در واقع رهبران و آمران سازمان جرم را طراحی و هدایت میکنند و نقش فساد آمیز آنان بسیار بیشتر از مباشران است. از نظر قواعد سنتی حقوق جزا، این رهبران و آمران معاون جرم تلقی میشوند و مجازاتشان حداقل مجازاتی است که برای مباشران جرم پیش بینی شده است و این وضعیت در حقوق جزا با فلسفه حقوق جزا که اعمال عدالت و برقراری و تثبیت نظم عمومیاست، سازگار نیست. به سبب حاکمیت این وضعیت، مجرمان حرفهای و متفکر با تشکیل باند مجرمانه و رهبری آن و دور نگه داشتن خود از صحنه عملیات فیزیکی جرم، با قبول کمترین مجازات احتمالی، بیشترین درآمد را از ارتکاب جرم به دست میآورند.

نتیجه گیری: از مباحث فوق هویدا میگردد که جرایم سازمان یافته یک پدیده شوم اجتماعی بوده که افراد جامعه را به خطر حیاتی مواجه ساخته و میسازد، مجریان این پدیده منفور افراد جامعه را با حيله و نیرنگ ها در دام می اندازند و آنها را در قدمه های عضویتی خویش جا میدهند، پس لازم است تا از سرباگیری های این مجرمین با انفاذ قوانین مبارزه علیه جرایم سازمان یافته بشکل نوین در سطح ملی و بین المللی جلوگیری صورت گیرد.

منابع مخذ:

۱- «اسعدی» سید حسن، جرایم سازمان یافته فراملی.

۲- عارفی، حمید الله، لکچرنوت درسی قوماندانی کالج ارتقای ظرفیت پولیس.

۳- دهخدا، لغاتنامه.

۴- معین، لغاتنامه.

عوامل رشد اقتصادی چین

محب الله «علی خیل »

باستان یکی از کهن ترین تمدن ها تاریخ است که در سواحل حاصل خیر رود زرد که در دشت شمال چین جاری است شکوفا گردید. نظام سیاسی چین بیشتر از ۶ هزار سال مبتنی بر سلطنت مطلقه مورثی بوده از هنگام اصلاحات اقتصادی در چین برای پی ریزی یک اقتصاد مدرن چین یکی از سریع ترین رشد های اقتصادی دنیایی واحد شده است .این کشور هم اکنون بزرگترین صادر کننده و دومین وارد کننده کالا است و دومین اقتصاد بزرگ دنیاست چین عضو دایم شورای امنیت سازمان ملل و سازمانهای چند جانبه همچون سازمان جهان (اپک) سازمان همکاری شانگهای و گروه ۲۰ است چین به عنوان کشوری دارای سلاح هسته یی از بزرگترین آرتش دایمی دنیا و دومین بودجه دفاعی بزرگ دنیا برخوردار است . چین هم چنین از سوی برخی از دانشگاه ها و تحلیل گراد نظامی ، اقتصادی و سیاسی یک آبر قدرت بالقوه دانسته شده است . زبان چینی با ۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰ نفر گوینده پرشمار ترین زبان دنیا به شمار میرود .

۱۲ عوامل رشد اقتصادی چین:

۱- در مجموع می‌توان چنین جمع‌بندی کرد که چین سیاست‌های عملگراییانه‌ای برای حفظ ثبات در منطقه، کسب منافع بیشتر اقتصادی و افزایش تأثیرگذاری سیاسی، بدون مصالحه بر سر منافع حیاتی،در پیش گرفته وهمه اینها معطوف به “تداوم توسعه اقتصادی و ثبات سیاسی” است.

۲- تغییر وضع موجود بین‌المللی را از طریق رعایت قواعد نظم موجود و بازی در درون این قواعد، پیگیری می‌کند.

۳-جمعیت زیاد و وسعت کشور

۴-ایجاد حدود ۲۰۰۰ منطقه آزاد تجاری با قوانین خاص آن مناطق و بنادر مجهز به بارگیری با حداکثر

ظرفیت
۵- واقع شدن بین دو کشور استراتژیک و ژئواکونومیک روسیه در شمال و هند در جنوب

۶- واقع شدن در منطقه استراتژیک جنوب و شرق آسیا

۷-واقع شدن بین اقیانوس آرام و اقیانوس هند

۸-به گفته برخی از نظریه پردازان ، در حال حاضر کشورهایی می توانند در جهان مطرح باشند که تکنولوژی برتری نسبت به سایر کشورها داشته باشند و چین چنین پتانسیل و برتری دارد . (رشد شگفت‌انگیز اقتصادی و ثبات سیاسی در چین را می‌توان معلول یک عامل اساسی دانست و آن حصول اجماع نظر میان نخبگان این کشور پیرامون استراتژی کلان چین است که با توجه به درکی واقع‌بینانه از محیط داخلی و بین‌المللی، شرایط را برای بهره‌گیری از پتانسیل‌های داخلی و خارجی در جهت افزایش قدرت ملی فراهم آورده است .

۹-عضویت در سازمانهای مهم بین المللی و منطقه ای مانند سارک و شانگهای و تأثیر گذاری مستقیم در این سازمانها.

۱۰-ادر حوزه آسیا چین یک رویکرد کم خطر را برای مواجهه با مسائل بین‌المللی اتخاذ کرده است.

۱۱-دسترسی به آبهای آزاد جهان از طریق دریای چین .

۱۲- همسایگی با یکی از قدرتها و قطبهای اقتصادی جهان یعنی جاپان.

نتیجه :

اقتصاد چین از اواخر دهه هفتاد قرن ۲۰ به تندی تغییر کرده و در حال رشد است. بر اساس برابری قدرت خرید، چین دارای دومین اقتصاد بزرگ جهان و یک بازیگر اصلی در اقتصاد جهانی است. حجم اقتصاد چین (\$ ۱۲۳۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ در

سال ۲۰۱۲) بلافاصله پس از اتحادیه اروپا و آمریکا یعنی در مقام سوم در جهان قرار می‌گیرد. چنانچه رشد کتونی اقتصادی چین همچنان ادامه یابد، چین از نظر اقتصادی، در حال رسیدن به آمریکا یعنی بزرگ‌ترین اقتصاد جهان است. صنایع اصلی چین بسیار گسترده و شامل محصولات آهن و استیل، زغال سنگ، ماشین آلات، نفت و پتروشیمی، اسباب بازی،کفش و لوازم الکترونیکی است. برنج، گندم، سیب زمینی، ذرت، بادام زمینی، چای، ارزن، جو، کتان، ماهی و خوک فراورده‌های اصلی کشاورزی هستند. صادرات عمده چین ماشین آلات، پوشاک، کفش، اسباب بازی، سوخت معدنی، مواد شیمیایی و واردات آن ماشین آلات، مواد شیمیایی، آهن و استیل است.

بانک جهانی، وضعیت اقتصادی چین را مطلوب و محیط اقتصاد کلان این کشور را با ثبات توصیف کرده‌است. بانک جهانی آمار جدید را یک پیشرفت عمده توصیف کرده‌است با وجود افزایش میزان تولید ناخالص داخلی، نرخ سرانه تولید اقتصادی هنوز بسیار پایین است و برای اینکه چین به سطح کشورهای توسعه یافته برسد هنوز راه زیادی را باید طی کند.

کشورچین درحال رقابت باامریکا است درهرعرصه هم ازنگاه نظامی وهم ازنگاه اقتصادی میخواهدازکشورهای بزرگ مانند امریکا وهندسبقت نماید ومسله تاپوان نیزیکی ازاهداف عمده چین است که نمی خواهدبه هیچ قیمت انرا ازدست دهد وموضوع دیگر درموردمسلمانان ایغوراست که درسطح جهانی درقسمت نقذحقوق بشر تحت فشار قراردارد.

کشورچین علاقه مندی خاص برای سرمایه گذاری درکشورعزیزما افغانستان است درطول تاریخ کشورچین کمک های بلاعوض درکشورمانموده است دربخش قراردادها وبازگشایی را سابقه ابریشم ساخت خط ریل آهن درمرزواخان دراقتصادکشوررول بسزای داردامیداست دربخش استخراج معادن کشورازتکنالوژی

وفناوری کشورچین استفاده درست نمایم .

منابع :

۱. سایت انترتی ویکی پدیا چین

۲. کتاب (تاریخ سیاسی جهان)

شورا

عزل

حضرت مولانا

زان که نه‌ای طالب جوینده شوی با ما
ور زان که نه‌ای مطرب گوینده شوی با ما
گر زان که تو قارونی در عشق شوی مفلس
ور زان که خداوندی هم بنده شوی با ما
یک شمع از این مجلس صد شمع بگیراند
گر مرده‌ای ور زنده هم زنده شوی با ما
پاهای تو بگشاید روشن به تو بنماید
تا تو همه تن چون گل در خنده شوی با ما
در ژنده درآ یک دم تا زنده دلان بینی
اطلس به دراندازی در ژنده شوی با ما
چون دانه شد افکنده برست و درختی شد
این رمز چو دریایی افکنده شوی با ما
شمس الحق تبریزی با غنچه دل گوید
چون باز شود چشمت بینده شوی با ما

غزل

درویش درانی

رښتيا هم وایم، خوشالي د ملت هم غواړمه
عجب ساده یمه لا سر سلامت هم غواړمه
که ستوری نه یم د اسمان تمنا هم نه کوم
که یم گلاب نو بیا د خاورو قربت هم غواړمه
د تورو سترگو په خیره دي ښه وپوهېدم
خو د سرو شونډو له جانبه دي ست هم غواړمه
زه چي راغلی ومه، تا ته مي سپارلی و زړه
نن زه هم ځم او هغه خپل امانت هم غواړمه
په سترگو خونډ، په گوتو درد راټولوم دروېشه
گل ته که ځم نو د اغزي نږدېکت هم غواړمه

غزل

دروېش

له ما گوښه دي له ما ډېر لري ودان دي خلك
زه توري خاوري يم او ستوري د اسمان دي خلك
زه وم يو زخم، ځكه مالگي دوړولې هر چا
زه يم يو گل، ځكه ملگري د خزان دي خلك
د چا تر سر تېر شه اشنا چي دروازه جوړه شي
لكه دېوال ولاړ زما او ستا تر ميان دي خلك
زړونه يې وگوره چي تور نه وي د كفر په شان
مخ ته يې مه گوره چي سپين لكه ايمان دي خلك
تر څو چي وږي وي دروېشه نو دوستي يې ښه ده
پر خزانه باندي چي كښيني تور ماران دي خلك

شريعت

اصول استراتیژی از نظر اسلام

پوهیالی محمد ظریف سرکی خیل

نیرو ضروری است. (رباط-الخیل) را بهترین وسیله نقلیه معنا می-کنند که در زمان نزول قرآن اسبهای نیرومند را شامل می-شده است ولی می-تواند در زمانهای مختلف و بنا به ضروریات زمانی به هر نوع وسیلهٔ سریع-السير معنا گردد.

۱-۲. بازدارندگی: در ادامه آیه فوق چنین آمده است: (ترهیبون به عدوالله و عدوکم) در اینجا هدف از فراهم آوردن تیر و تجهیزات و سلاح و ادوات، شکست یا تسلیم دشمن ذکر نشده است بلکه نیل به بازدارندگی منظور بوده است: دشمنان خدا و دشمنان خود را بترسانید تا از تجاوز باز بمانند. این نکته-ای است که در استراتژی های قدرت های بزرگ خصوصاً بعد از جنگ جهانی دوم بر آن تأکید شده است.

۱-۳. ترجیح صلح در موارد ممکن در تاریخ اسلام با غزوات متعددی رو- یرو می-شویم که هیچ درگیری نظام در آنها رخ نداده است. برای مثال، صلح حدیبیه در سال ششم هجرت نشان دهندهٔ وضعیتی است که در آن دادن امتیاز موقت برای استفاده از موقعیت بهتر رزمی و در عین حال کسب امتیاز متقابل (به رسمیت شناخته شدن جامعه اسلامی) ترجیح داده می-شود و با فراهم آمدن اوضاع و احوال مناسب، اقدام برای پیروزی جنگی بدون استفاده گسترده از نیروی نظامی برای فتح مکه صورت می-گیرد.

۱-۴. ضرر به قدرت اقتصادی دشمن: در بسیاری از غزوات تاریخ اسلام از جمله در ذات الرقاع شاهد هستیم که هدف مسلمانان ضربه به نفرات دشمن نبوده است بلکه می-خواستند-اند قدرت اقتصادی طرف مقابل را مورد هجوم قرار دهند و تضعیف کنند.

۱-۵. فریب دشمن: استفاده از تاکتیک-های در جهت فریب دشمن برای زیاد نشان دادن قدرت نیروهای خودی و یا پنهان ساختن اهداف واقعی در تاریخ غزوات اسلام دیده می-شود که از جمله میتوان به تغییر چهرهٔ نفرات خودی به نحوی که دشمن تحت تأثیر قرار گیرد، اشاره کرد. در مواردی از اصحاب خواسته می-شد با رنگ کردن مو و محاسن خود چهرهٔ جوانان را بیابند تا دشمن بیش از پیش از آنان بهراسد. در ماه رجب سال دوم هجرت پیامبر اسلام گروهی را به فرماندهی عبدالله بن جحش به نخله فرستاد تا در کمین کاروان قریش باشند.

مقلمه

پس از هجرت پیامبر اکرم (ص) و تشکیل جامعه اسلامی در مدینه تا پایان عمر آن حضرت جنگهای متعددی میان مسلمانان و کفار رخ داد. اصولاً در جامعه اسلامی شخص پیامبر (ص) به عنوان رهبر جامعه سیاست کامل یا جامع را بر اساس اهداف قرآن و وحی الهی تنظیم می کرد. هدف کلی، گسترش اسلام و خیر و صلاح و بازداشتن از کفر، فساد و زشتی-ها بود و طبیعتاً تنها ابزار نیل به این اهداف، ابزار نظامی نبوده و در کنار آن از ابزار فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و استراتژیک استفاده می-شد. درین مقاله در ابتدا در رابطه به مفهوم استراتژی و سپس به توضیح اصول استراتژیک که در زمان حیات پیامبر اکرم مورد استفاده قرار می-پردازیم.

۱. مفهوم استراتژی: استراتژی در وهلهٔ نخست، پیش از آنکه واژه سیاسی تلقی شود، اصطلاحی نظامی به نظر می-رسد. استرتژی از ریشه یونانی strategema است که خود از واژه strategos به معنای جنرال قوا مشتق شده است. Stratos به معنای قوا و ago به معنای هدایت است بنابراین کلمه مزبور به معنای هدایت قوا می-باشد.

در مجموع در سطح نظامی، استراتژی را هنر و علم به کارگیری منابع در جنگ در راستای تأمین بیشترین حمایت از سیاست ملی در جهت افزایش احتمال نیل به پیروزی و پیامدهای مساعد آن تعریف می کنند.

۱. اصول استراتژی در اسلام: از متن قرآن مجید و سنت پیامبر (ص) می-توان به اصول استراتژیک دست یافت که هم اکنون نیز مورد تأیید بسیاری از استراتژیست-هاست و در استراتژی ملی کشورهای مختلف به کار گرفته می-شود.

۱-۱. افزایش قدرت نظامی در زمان صلح و جنگ: خداوند (ج) می-فرماید: (واعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط-الخیل) در معنای قوه، به تهیهٔ تیر و کمان و شمشیر و سلاح یا کست مهارت در تیر اندازی اشاره شده است. اما کلمه (قوه) به طور کلی به معنای نیرو و در عین حال کسب مهارت است؛ این نیرو می تواند در اوضاع و احوال متفاوت زمانی و مکانی، معانی و مفاهیم مختلفی بیابد و به نوع خاصی از ابزار-های نظامی محدود نمی-شود و در عین حال مهارت در کاربرد این

۰۵ سنبله ۱۴۰۲ هـ. ش

بهرته د افغاني غاليو په صادراتو كې

زياتوالی راغلی

شاه محمود دروېش

ښكلی صنعت لا هم په ښكلو ښكلو ډیزاینونو او نويو بڼو خپلو كورنيو او بهرنيو مينه والو ته وړاندې كړي.

بناءء پاك الله(ج) دې وكړي چې د اسلامي امارت اړونده مراجع د هېواد د غالۍ اوبدونكو د نوموړي صنعت د ودې او پراختيا په برخه كې سربېره پردې چې خپلې هېڅ راز مرستي ونه سپموي، بلكې د نورو خيريې موسسو، بنسټونو او په ټوله كې د قدرمنو پانگوالو هر اړخيزې پانگونې او همكاري هم راجلب كړي ترڅو په مرسته يې د تل لپاره زموږ د هيواد دغه ښكلۍ صنعت په نړيواله كچه په مختلفو نندارتونونو كې لومړۍ مقام ولري او په دې توگه له دې پلوه هم زموږ د هيوادوالو اقتصاد وده او پرمختك وكړي او ورځ تر بلې لا هم غښتلۍ او پياوړۍ شي.

دوه زاړه ښځه او خاوند پاتې يو او ۵ غله مو كور ته راغلي. ژر د پوليسو ډله را ولېږئ.

دوهم لور ته د پوليسو مشر وويل: موږ ستاسې ادرس وليكه، بې غمه اوسئ، اوس كوم پوليس فارغ نه دۍ؛ خو څنگه مې چې كومې ډلې سره اړيکه ونيوله در به شي.
سړۍ ناهيلۍ خونې ته ستون شو؛ له لنډ سوچ وروسته يې پوليسو ته بيا زنك وواوه:
—اورې صاحبه؟! اوس د چارالږلو ته اړتيا نشته، ما د

دوه زاړه ښځه او خاوند پاتې يو او ۵ غله مو كور ته راغلي. ژر د پوليسو ډله را ولېږئ.

دوهم لور ته د پوليسو مشر وويل: موږ ستاسې ادرس وليكه، بې غمه اوسئ، اوس كوم پوليس فارغ نه دۍ؛ خو څنگه مې چې كومې ډلې سره اړيکه ونيوله در

به شي.

سړۍ ناهيلۍ خونې ته ستون شو؛ له لنډ سوچ وروسته يې پوليسو ته بيا زنك وواوه:

—اورې صاحبه؟! اوس د چارالږلو ته اړتيا نشته، ما د

بهرته د افغاني غاليو په صادراتو كې

زياتوالی راغلی

شاه محمود دروېش

افغانستان اوسمهال بهرنيو هېوادونو ته په ډيره پيمانه صادرات لري، له نېکه مرغه په وروستيو څلورو مياشتو كې د غاليو په صادراتو كې ۳۰ سلنه زياتوالۍ راغلی دی. د ځينو رپوټونو په حواله د روان كال له وري تر چنگاښ مياشتې پورې د څه باندې ۷ ميليونه ډالرو په ارزښت غالۍ، تركيې، امريكا، متحده عربي اماراتو، اېتاليا او ازبېكستان ته صادري شوې دي.له هيواده بهر د غاليو په صادراتو كې د زياتوالي خبر د قدر وړ دۍ، پاك الله«ج» دې افغانانو ته نور هم دا توفيق وركړي چې افغانستان په مختلفو برخو كې د توليداتو وړتيا پيداكړي.

افغاني غالۍ چې په نړۍ كې ساری نه لري او د غالۍ اوبدلو صنعت يې ډيره اوږده مخينه لري، چې اوس هم په نړيوالو بازارونو كې افغاني غالۍ

طنز: چالاک قاتل

ژباړه: عابد الله سمسور

دوه واړو غلو سينې په مرميو غلېدل كړې.
د پوليسو د مشر له لاسه تلفيون وغورځېده، په ټول

ماموريت كې شور ماشور شو.
۵ دقيقو كې د پوليسو دوه ايمبولنسونه، درې ډاكټران او څو پوليس په كوڅه كې را ننوتل.
ژر يې غله ونيول او بيا په غوسه غوسه د بودا سري كوتې ته ورننوتل.
د پوليسو مشر ورته

وويل: تا خو وويل چې ۵ واړه مې ووژل.
بودا وخنډل: مگر تاسې خو هم وويل چې هېڅ پوليس اوژكار نه دۍ.

کار اعمار یک سربند در ولسوالی چهار آسیاب کابل آغاز شد

این سربند با هزینه هفت هزار و پنجمصد دالر از سوی ریاست زراعت، آبیاری و مالرداری ولایت کابل ساخته میشود.

کار ساخت یک سربند در ساحه قلعه عمرا خان ولسوالی چهار آسیاب آغاز شد. دفتر مطبوعاتی وزارت زراعت آبیاری و مالرداری دیروز با نشر این خبر گفته است:

آغاز کارساختمان تياتر هرات

مسئولان ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات از آغاز کار اعمار ساختمان تئاتر این ولایت خبر دادند. مولانا نعیم الحق حقانی، رئیس اطلاعات و فرهنگ هرات می‌گوید کار اعمار ساختمان تئاتر از سوی ریاست شاروالی هرات پیش برده میشود. مولانا حقانی می‌گوید، که با اعمار این ساختمان، مشکلات هنرمندان در بخش مکان اجرای نمایشات برطرف خواهد شد. حقانی علاوه کرد که با اعمار ساختمان معیاری تئاتر برای هنرمندان، باید اتحادیه هنرمندان نیز در آن ولایت تشکیل شود تا تمامی هنرمندان زیر چتر اتحادیه فعالیت کنند. هنرمندان تئاتر هرات ، از آغاز کار ساخت ساختمان تئاتر، استقبال کردند. تئاتر هرات سابقه ی یک قرن فعالیت دارد’ اما نبود ساختمان از سال‌ها بدینسو از جمله چالش‌های جدی در برابر فعالیت‌های هنرمندان تئاتر هرات عنوان شده است.

۳۱ عراده وسایط نظامی از سوی وزارت دفاع ملی ترمیم شدند

سیی یک عراده واسطه نظامی غیر فعال از سسوی تیم تخنیکی وزارت دفاع ملی ترمیم و برای استفاده آماده ساخته شد.دفتر مطبوعاتی وزارت دفاع ملی با نشر این خبر گفته است. تیم تخنیکی قول اردوی ۲۰۳ منصوری، ۳۱ عراده وسایط نظامی را ترمیم کرد.

این وسایط: شامل ۲۲ عراده تانک هاموی، ۵ عراده موتر نوع انترنیشنل و ۴ عراده رنجر می باشد.این در حالی ست که قبل از این شماری زیادی وسایط غیر فعال و تخریب شده توسط منسوبین مسلکی این لوا ترمیم و برای استفاده آماده شدند.

افغانستان د داخلي بي خايه شويو کډوالو له امله نړۍ کې دوهم راغلی

د ملګرو ملتونو پراختیایي پروګرام په خپل تازه راپور کې لیکلي چې افغانستان له سوږیې وروسته د ۵۵/۶ مېلیونه داخلي بې خایه شویو په لرلو سره د نړۍ په کچه دویم خای لري. د دغه راپور پر بنسټ په افغانستان کې بې‌خایه شوي د طبیعي پېښو او خیني نورو لاملونو له امله کډې کولو ته اړ شوي دي. د ملګرو ملتونو د پراختیایي پروګرام په دغه راپور کې همدارنګه تر راتلونکو ۳۰ کلونو په ټوله نړۍ کې د بې‌خایه کېدو د احتمال د زیاتوالي په هکله هم خبرداری ورکړل شوی دی. تر دې مخکې، د کډوالۍ نړۍ‌وال سازمان؛ یا ای او اېم، په افغانستان کې د بې‌خایه شویو کسانو د شمېر له زیاتېدو خبر ورکړی او ویلي یې و چې دم‌ګړې په دې هېواد کې د بې‌خایه شویو شمېر شاوخوا ۶ مېلیونو ته رسېږي.

د روغتیا نړیوال سازمان:

افغانستان کې د پولیو ۳۲ مثبتې پېښې ثبت شوې

راپور نسبي چې د روان کال د اپرېل له ۱۲مې د مې تر ۱۸مې په ننگرهار ولایت کې د پولیو پنځه پېښې ثبت شوې دي.دغه سازمان خبرداری ورکړی چې په کندهار کې د کور په کور د کمپاینونو په محدودېدو سره په دغه ولایت کې ماشومان د دغې ناروغۍ د پراخې خپرېدو له جدي خطر سره مخ دي.

د هوساینې لپاره عملي ګامونه پورته ...

په خلکو کې خای نه لري د هرې ورځې په تېرېدو سره د دوی جیاتونه راسپړل کېږي او هیوادوال یې د اسلامي امارت څخه د محاکمې غوښتنه کوي ځکه په بهر کې میشتې دسېسه جوړوونکې کړی چې د هېواد په ملي شتمنیو یې خټېې پرسولې پرته له دې چې د اسلامي امارت د ورورکلويزې غېږې کټه پورته کړي بیا هم په دسیسو بوخت دي چې هېڅ وخت به د اسلامي امارت په شتون کې برلاسي نه شي او ډېر ژر به د خپلو ناوړه اعمالو په سزا ورسپړي ځکه د هېواد اصیل بچیان چې د اشغالګرو او د هغوی د کوداکیانو په مقابل کې یې خپل سرونه نذرانه کړي هېڅ وخت به هغه څوک پرې نږدې چې هېواد یو خل بیا د اشغالګرو په واک کې ورکړي اوس افغانانو د اسلامي امارت د مېړنیو مجاهدینو په وسیله د آزادۍ او خپلواکۍ د ترلاسه کولو له امله امنیت تامین کړی، چې له امله یې هېوادوال د هېواد په ګوټ ګوټ کې د هوساینې ژوند پرمخ وړي او د خپل اسلامي امارت څخه د سر په بدله دفاع کوي.

د کابینې په غونډه کې د برېښنا د بيو ...

کډون پلاوي ته، په تېره اداره کې د امنیتي پوستو او بېسونو لپاره نیول شويو شخصي یا امارتي ځمکو اړوند دنده وسپارل شوه، چې په تفصیلي راپور کې یې تفکیک، په نښه او د تصمیم لپاره کابینې ته وړاندې کړي.

سیمه ییز مسؤلین مکلف دي چې د خلکو ستونزې ...

کې بیا واکمني ترلاسه کړې ده.د ریاست الوزرا اداري مرستیال یادو دیني عالمانو او سیمه ییزو مسوولنیو ته ډاډ ورکړ، چې اسلامي امارت به د خپلو امکاناتو په پام کې نیولو سره د هېواد په ټولو ولایتونو کې د پراختیایي پروژو د تطبیق، د اوبو بندونو جوړولو، ښوونې او روزنې او کاري فرصتونو د رامنځته کولو په برخو کې هڅې وکړي.

د اسلامي امارت له مشرتابه څخه غوښتنه وکړه، چې د بېلابېلو ولایتونو په لرې پرتو سیمو کې د پراختیایي پروژو په تطبیق سره ښوونې او روزنې، د اوبو بندونو جوړولو او خلکو ته د کار موندنې برخو ته ځانګړې پاملرنه وکړي. په ورته وخت کې د ریاست الوزار اداري مرستیال مولوي عبدالسلام حنفي په یاده کتنه کې وویل چې اسلامي امارت د زرګونو مجاهدینو د مېړانې او د افغانستان د مجاهد پروره خلکو د زحمتونو او سرښندنو په پایله

ازبیکستان له افغانستان سره د هر اړخیزې ...

حکومتي او د خصوصي سکتورونو سوداګریز استازي یو لړ خپلمنځي ناستې ترسره کړي او د سوداګریزو اړیکو څرنګوالی او پرمختګ و ارزوي.

حکومت د عصري او دیني زده کړو تر منځ ...

بللی او د حکومت د بریا راز یې د ولس او چارواکو ترمنځ اتحاد یاد کړی.شېخ ندامحمد ندیم ویلي چې د اسلامي او عصري زده کړو ترمنځ واټن له منځه وړي او په دغسې برخه کې یې جدي کار پیل او په دواړو برخو کې یسې زده کړې د هېواد د ابادۍ لپاره

ترکي پانګوالو په افغانستان کې پانګونې ...

جوړه شي او د هوابي دهلېزونو له لارې پروازونه پیل شی. د صنعت او سوداګرۍ وزارت د معلوماتو له مخې د ۲۰۱۴ هجري لمريز کال په لومړیو څلورو میاشتو کې د افغانستان او ترکیسې تر منځ د راکړې ورکړې کچه ۲۸ میلیونه ډالرو ته رسېږي، چې یوازې پنځه میلیونه ډالره یې له صادراتو لاس ته راځي.

هېوادوال دي د غربي تبلیغاتو پر وړاندې ...

بنا کډونوال یووالي او یو بل منلو ته را بللي او راغلیو مشرانو څخه یې غوښتنه کړې، چې د غرب د تبلیغاتو پر وړاندې دې فکري مبارزه وکړي او خپل ځوانان دي د هېواد ښېرازه کولو مبارزې او کوښښ ته وهڅوي.

له پاکستانه څه باندې ۸۰۰ افغان کډوال ...

وړاندې د کډوالو چارو وزارت ویلي وو، چې د نوي کال په لومړۍ نېټه ۲۵۸۹ افغان کډوال له ایران څخه هېواد ته راستانه شوي دي.له دې جملې څخه ۱۰۶۲ تنه د مهاجرت د نړیوال سازمان دفتر ته د مرستو د ترلاسه کولو په موخه وړ وپېژندل شول او پر هغوی د خوراکي او غیر خوراکي

ده ها جادوگر و تعویذ نویسی در مرکز و ولایات بازداشت ...

اسلامی حرام مطلق است و از جمله منکرات بزرگ به حساب می آید و سبب افزایش خرافات در جامعه اسلامی می شود. مسئولان این وزارتخانه گفته که این کار به تجارت برای برخی مبدل شده بود.

د بغلان اوبو رسولو ادارې عواید ۴ میلیونه ...

شوې، کله چې موږ ته بودجه برابره شي عملي چارې یې پیلوو.»

مشهور جهادي مرکزونه به د مستند ...

د سیمې اوسیدونکو ته ویلي، چې ستاسې شته ستونزې او اړتیاوې به له اړوندو

افغانستان کې د روغتیايي اړتیاو پوره ...

په ورته وخت کې د افغانستان لپاره یو درې کلن پلان جوړ کړی دی، چې د درې کلونو لپاره دوه اعشاریه څلور

د خبریالانو په مسلکي روزنه ټینګار ...

ویلي، چې د نشه یي توکو مخنیوي، ملي ارزښتونو خونديتوب او هرډول فساد پر وړاندې د مبارزې په برخه کې کتور پیغامونه ترخلکو رسولې دي اوهمداراز یې زیاته کړې، چې د دې تلویزیون ټول کاري پرسونل مسلکي دي، چې د پخوا په پرتله زیاتوالی پکې راغلی.قاري محمد یوسف احمدي د هلمند راډیو تلویزیون کارکوونکو هڅې ستایلي او د هلمند تلویزیون له آمر څخه یې

گفت و گوی مقام های ایرانی
و امارت اسلامی در مورد مواد مخدر

مقام های ایرانی و امارت اسلامی در مورد وضعیت کشت کوکنار در افغانستان، به خصوص تأثیرات فرمان ممنوعیت آن از سوی رهبری امارت اسلامی، گفت و گو کردند. سفارت ایران در کابل در توییتش نوشته است که سید حسن مرتضوی، معاون این سفارت با عبدالحق آخند همکار، معین مبارزه با مواد مخدر وزارت امور داخله افغانستان دیدار کرد. منبع می افزاید که توسعه همکاری های دوجانبه در زمینه مبارزه با تولید، قاچاق و استفاده مواد مخدر و کمک به مراکز دواوی معتادان، از دیگر موضوعات بحث در این دیدار بود. گفتنی است که امارت اسلامی کشت، قاچاق، استفاده، خرید و فروش مواد مخدر را در افغانستان، ممنوع کرده است.

یک مرکز پروسی و بافندگی برای زنان در
بلخ ایجاد می شود

مکشمتری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان (UNHCR) اعلام کرده که در آینده نزدیک، یک مرکز پروسی و بافندگی را برای زنان در ولایت بلخ افتتاح می کند. در توییت این نهاد نوشته شده است که این مرکز با حمایت مالی صندوق توسعه عربستان سعودی، در منطقه قالین بافان ولایت بلخ فعال خواهد شد. منبع می افزاید، در این منطقه که عودت کنندگان و بی جا شدگان زندگی می کنند، زنان برای حمایت از خانواده های شان قالین بافی می کنند. گفتنی است که بیشتر زنان در مناطق دور افتاده افغانستان به خصوص در شمال کشور، در خانه های شان قالین می بافند و به فروش می رسانند.

بانک مرکزی افغانستان ۱۴ میلیون دالر را
لیلام می کند

بانک مرکزی افغانستان، اعلام کرده است که به منظور حفظ و ثبات ارزش پول افغانی، امروز یکشنبه، ۵ سنبله ۱۴ میلیون دالر امریکایی را طی داوطلبی به طور لیلام به فروش می رساند. این بانک، از بانکها و شرکت های صرافی و خدمات پولی واجد شرایط خواسته است که در این داوطلبی اشتراک کنند. بانک مرکزی افغانستان گفته است که برندگان لیلام مکلفیت دارند حساب های شان را تا ختم روز لیلام، تصفیه کنند. این بانک نوشته است: «در داوطلبی های لیلام اسعار، تسویه ی قسمی معاملات مجاز نیست. برندگان داوطلبی مکلف اند تا مدت معینه، پول ذمت خویش را یک بار به طور نقد تحویل د افغانستان بانک/بانک مرکزی افغانستان کنند.» گفتنی است که بانک مرکزی افغانستان، پیش از این نیز میلیون ها دالر را به منظور حفظ و ثبات ارزش افغانی، طی داوطلبی به طور لیلام به فروش رسانده است.

د بلخ حوزوی روغتون کی د اکسپن د
تولید دستگاه فعاله شوه

د بلخ مرکز مزار شریف به ابو علی سینا بلخی حوزوی روغتون کې ورمه ورځ د ۳۵۰ زره امریکایی دالر په لکنت د اکسپن د تولید یوه دستگاه فعاله شوه. د دغه ولایت د رستنیو مرکز به خپره شوې خبر پانه کې د بلخ د عامې روغتیا رئیس نجیب الله توانا له قوله راغلي: «پر دغه ماشين ۳۵۰ زره امریکایی دالر لکنت راغلی چې په یوه دقیقه کې د ۱۵۰۰ لیتره اکسپن د تولید وړتیا لري.» سرچینه په دې ویلي چې د یادې دستگاه لکنت د عامې روغتیا وزارت له بودجې او که د کوم بل مرستندویه بنسټ له خوا ورکړل شوی دی. خو توانا ویلي چې دغه دستگاه به د اکسپن په برخه کې د دغه ولایت د حوزوی روغتون د بستر ناروغانو اړتیاوې پوره کړي.

فراهي:

مشهور جهادي مرکزونه

به د مستند تاريخ په شکل راتلونکي نسل ته وړاندې کړو

تاريخچه وليکو او راتلونکي نسل ته يې د يو مستند تاريخ په شکل وړاندې کړو. د لورو زده کړو وزارت علمي مرستيال ياده سيمه يوه تاريخي سيمه بللې او ويلې يې دي: داسې سيمو ته تگ د جهاد او مجاهدينو سره د بې کچې مينې په معنی دی، موږ به هڅه وکړو، چې د جهاد لومړي مرکزونه ته پر وخت سفرونه وکړو او د سيمې د خلکو ستونزې حل کړو. د سيمې خلکو له مشرانو څخه د ښوونځي، کلينک او سرک جوړولو غوښتنې کړې. مرستيالانو ... ۵ مخ

د اطلاعاتو او کلتور وزارت نشراتي مرستيال مولوي حیات الله مهاجر فراهي او د لورو زده کړو وزارت علمي مرستيال مولوي لطف الله خیرخواه د تورې بورې له جهادي مرکزونو څخه لیدنه کړې. د اطلاعاتو او کلتور وزارت د نشراتو مرستيال ویلي: توره بوره د تاریخي ارزښت له نظره یوه سیاحتی سیمه ده، چې ښه طبیعي هوا، رڼې اوبه او لوړ غرونه لري. نوموړې زیاته کړې، موږ به هڅه وکړو، چې د تورې بورې ترڅنګ د نورو مشهورو جهادي مرکزونو

چین په افغانستان کې د موټرو د بطریو تولید برخه کې پانگونه کوي

د صنعت کارانو ټولني مسوولين وايي، چين په افغانستان کې د برېښنايي موټرو د بطریو د تولید فابریکې له جوړولو سره لېوالتیا لري. د صنعت کارانو ټولني د غرو په وینا، چيني پانگوال وايي، که د افغانستان او چين تر منځ د بانکي ستونزو د حل لازم اقدامات وشي، دوی حاضر دي چې په افغانستان کې په لويه کچه پانگونه وکړي. د صنعتکارانو ټولني

پکتیکا کې د ۱۵ پروژو چارې ۹۰ سلنه بشپړ شوي

چې نوموړې پروژې په نږدې راتلونکي کې کېځي اخيستې ته وسپارل شي.

ته د کار زمينه برابره شوي او چارې يې ۹۰ سلنه پر مخ تللي دي. ټاکل شوي ده لوري پر مخ وړل کېږي، پکې کتو کسانو

د نمارک کې د قرانکريم
په سوځېدو بنديز ولگېد

د نمارک حکومت په عامه ځایونو کې د قرانکريم په سوځېدو بنديز ولگولی دی. د یاد هېواد چارواکو ویلي، داسې طرحه یې وړاندې کړې، چې له مخې به یې په عامه ځایونو کې د قرانکريم په سوځولو بنديز وي او هر هغه څوک چې ترې سرغړونه وکړي، نومجازات به شي. د الجزیرې د خبر له مخې، د نمارک چارواکو دا کار په دغه هېواد کې د امنیت خوندیتوب لپاره کړی دی. د نمارک د بهرنیو چارو وزیر لارس لوکي راسموسن ویلي چې په دې وروستيو کې په دغه هېواد کې ۱۷۰ لاریونونه شوي چې ډېری یې د سفارتونو مخې ته د قرانکريم د سوځولو په غبرگون کې دي. په همدې حال کې د یاد هېواد د استخباراتي ادارو چارواکو هم ویلي چې په نمارک کې د قرانکريم د سوځولو له کبله د امنیتي پېښو احتمال هم په لويه کچه کې دی. دا په داسې حال کې دی، چې څو ځله په دې وروستيو کې په دغه هېواد کې د قرانکريم د سوځېدو پېښې وشوي، چې د اسلامي امارت په شمول یې کتو هېوادونو د غبرګونونه راوپارول.

افغانستان کې دروغتیايي اړتیاو پوره کولو لپاره د مرستو غوښتنه

د روغتیا نړیوال سازمان د راتلونکو څلورو میاشتو لپاره په افغانستان کې د روغتیايي اړتیاو د پوره کولو لپاره د یوسل او پنځه ویش میلیونو دالرو غوښتنه وکړه. دغه سازمان، د بودجې د کمښت له امله په افغانستان کې له ۳۳ روغتونونو سره، چې شاوخوا نهه میلیونه افغانانو ته یې روغتیايي خدمات وړاندې کول، د مرستې د درېدو خبرداری ورکړی دی. د روغتیا نړیوال سازمان پر خپله تویتر پانه لیکلي، که په افغانستان کې د دوی د بودجې د کمښت غم ونه خورل شي، اته لکه پنځه اويا زره ماشومان به په سخته خوراکي اخته شي. د روغتیا نړیوال سازمان د افغانستان روغتیايي وضعیت ته د اندېښنې ترڅنګ ... ۵ مخ

یک پل بزرگ در زابل
بازسازی شد

چکر لپاره راغلي دي. د چارواکو په وینا، له بهرنیو سیلانیانو سر بېره په کور دننه د کورني سیلانیانو شمېر هم د پام وړ زیات شوی چې د تېر اختر پر مهال یوازې د پکتیا خاخي اریوب ولسوالي ته شاوخوا ۷۰ زره سیلانیان ورغلي وو. افغانستان د چکر او سیاحت لپاره ښکلې هوا او طبیعي منظرې لري، خو په تېرو کلونو او اوس کې سیاحتی سیمو کې د سیلانیانو لپاره د اسانتیاوو نشتون او د سیاحت برخه کې د خانکړې تکلارې نشتون لامل شوی چې تر ډېره دغه ښکلاوې د سیلانیانو له سترگو پټې پاتې شي.

ایټالیوي سیلانیانو له پنجشېره لیدنه کړې

حکومت له تکلارو سره سم اسانتیاوې برابرې او امنیت به یې نیسي. هغه همداراز زیاته کړه هڅه به وکړي چې دغه ولایت ته نور کورني او بهرني سیلانیان د هېواد بېلابېلو سیمو ته د

د پنجشېر د اطلاعاتو او فرهنگ ریاست مسوولان وايي چې دغه ولایت ته له اېتالیا څخه د یوې ښځې په کډون دوه سیلانیان ورغلي دي. د مسوولانو په وینا، دغه سیلانیان به د یاد ولایت سیاحتی او طبیعي سیمو څخه لیدنه وکړي. د پنجشېر د اطلاعاتو او فرهنگ رییس نصرالله ملک زاده ورمه ورځ رستنیو ته ویلي چې سیلانیان د سولې سمبول دي او په وینا یې، د هېوادونو تر منځ د فرهنگي تبادلې زمينه برابروي. د پنجشېر د اطلاعات او فرهنگ رییس ټینګار کړی چې دغه ولایت کې به د بهرنیو سیلانیانو لپاره د